

شعبده را ببینید!

شادی صدر

جمعه ۳ اردیبهشت ۱۳۸۹ - ۲۳ آوریل ۲۰۱۰

شعبده را می بینید؟! بالاخره بعد از چندین ما شکایت و پیگیری خانواده های قربانیان کهریزک و نیز، خود قربانیان، سه نفر، برای همه آن فجایع به قصاص محکوم می شوند:

دو افسر نیروی انتظامی و یک زندانی عادی (که تحت عنوان ارادل و اوباش توصیف شده است) (۱).

در حالی که گزارش هیات تحقیق و تفحص مجلس از مرتضوی، دادستان سابق تهران به عنوان عامل اصلی فجایع رخ داده در کهریزک نام می برد، شاهدان عینی، از نقش مستقیم حیدری فرد، بازپرس (یا دادیار) شعبه امنیت دادسرای انقلاب تهران در فرستادن متهمان به این بازداشتگاه می گویند و اگرچه مقامات رسمی حضور احمد رادان، جانشین فرمانده نیروی انتظامی را در کهریزک تکذیب کردند (۲)، اما حداقل می دانیم که رادان در یک نشست خبری رسمی جنایت کهریزک را چنین توصیف کرده است: کهریزک، یک اشتباه کوچک بود! و باز هم شعبده ای دیگر در نظام قضایی حاکم بر ایران اتفاق می افتد: مرتضوی، حیدری فرد و رادان وارد کلاه شعبده بازی می شوند و چند صبحی بعد، از کلاه، دو افسر نیروی انتظامی و یک زندانی بیرون می آیند! کسانی که حتی نامشان را نمی دانیم، به اعدام محکوم می شوند و روزی هم خبری سه خطی در روزنامه ها منتشر می شوند که سه عامل اصلی جنایات کهریزک "به درک واصل شدند" و ما می مانیم و خواسته برآورده نشده دانستن حقیقت، ما می مانیم و خشم ناشی از سر و ته همه چیز هم آورده شدن و ما می مانیم و این سؤال که آیا نباید به حکم اعدام آنها، مثل هر اعدام دیگری اعتراض می کردیم؟! در واقع ما می مانیم و دنیای وارونه وارونه!

براساس حقوق کیفری بین الملل، مسئولیت افراد مرتکب جنایات علیه بشریت، در کنار مسئولیت دولتهای ناقص حقوق بشر، به امری جا افتاده تبدیل شده است، و به این ترتیب، در گفتمانهای جدید حقوق بین الملل، دیگر مثلاً نمی توان تنها گفت که جمهوری اسلامی مسئول این نقض فاحش حقوق بشر است بلکه می توان و باید، از مسئولیت افرادی که مرتکب این نقض فاحش شده اند نیز سخن گفت. نمی توان تنها از یک سیستم ناعادلانه انتقاد کرد بلکه کسانی هم که این سیستم را بازتولید و اداره می کنند، مسئولیت کیفری فردی دارند.

این مسئولیت هم شامل کسانی که مستقیماً دست به جنایت علیه بشریت زده اند (ماموران) و هم شامل مقامات دستوردهنده (آمران) می شود. حتی قانون مجازات اسلامی ایران نیز در ماده ۵۷ از مسئولیت آمر و مامور در مورد یک اقدام غیرقانونی سخن گفته است. به شهادت وکلای قربانیان کهریزک، گزارش مجلس (۳) و نیز گزارشهای معتبر منتشر شده درباره رفتارهای انجام شده با بازداشت شدگان در کهریزک (۴)، فهرست بلند بالایی از اقدامات غیرقانونی در آنجا اتفاق افتاده که در مورد آن، هم ماموران (اگر می دانستند که دستورات آمران، غیرقانونی است) و هم آمرانی که این دستورات غیرقانونی را صادر کرده اند، مقصرند و باید به دادگاه فراخوانده شوند. گیرم که گفته شود این دو افسر، که نامشان هنوز اعلام نشده، آمر بوده اند؛ آن وقت سؤال اینجاست که ماموران (عاملان) که بوده اند؟ آیا همان زندانی عادی، به تنهایی مرتکب تمام آن قتلها و شکنجه ها شده است؟ آمار رسمی می گوید حداقل سه نفر در کهریزک یا ساعاتی پس از انتقال از آن، به دلیل شدت ضربات و جراحات وارده و محیط غیرانسانی بازداشتگاه و عدم دسترسی به درمان فوری، کشته شده اند (امیر جوادی فر، محسن روح الامینی و محمد کامرانی). آمار رسمی کسانی که از اقدامات خلاف قانون در بازداشتگاه کهریزک شکایت کرده اند ۱۰۴ نفر است (۵). همه این آمار را که بگذاری کنار هم به سادگی نتیجه می گیری که این فاجعه، نمی تواند تنها محصول رفتار خودسرانه دو مامور نیروی انتظامی و یک زندانی باشد.

براساس گزارش مجلس، روز ۱۹ تیر ۸۸، حداقل ۱۴۷ نفر از کسانی را که در جریان تجمعات خیابانی به مناسبت سالگرد واقعه کوی دانشگاه تهران (۱۸ تیر) بازداشت شده بودند، به دستور مستقیم مرتضوی، به کهریزک آورده اند و به همراه ۳۰ زندانی عادی (توصیف شده به عنوان مجرمان خطرناک و اراذل و اوباش) که از قبل در آن بازداشتگاه بودند، در یک سلول ۷۰ متری جا می دهند. یعنی به هر نفر، حدود ۶۰ سانتی متر مربع فضا می رسیده است. در راه، و در خود بازداشتگاه به شدت آنها را کتک زده اند، تعداد زیادی را در سلولهایی با ظرفیتهای بسیار کمتر و در هوای داغ تابستان، بدون آب و غذا و کمکهای پزشکی روی هم تلمبار کرده اند، در دو ردیف ایستاده اند و زندانیان را مجبور کرده اند از این راهرو عبور کنند درحالی که به شدت کتک می خورند و این وضعیت چهار روز تمام، تا زمانی که زندانیان را به اوین انتقال داده اند طول کشیده است. چطور می شود از دستگاه قضایی پذیرفت که انجام همه این اقدامات در این محدوده زمانی تنها با سه نفر ممکن بوده است؟ آیا مقاماتی که حکم محکومیت این سه نفر را صادر کرده اند فکر نکرده اند که برای بستن در

سلولها، برای جا به جایی این زندانیان به کهریزک و انتقال آنها به اوین، برای زدن آنها و... به تعدادی بسیار بیش از این نیرو لازم بوده و لازم نیست ذهن پیچیده ای داشته باشی تا نتیجه بگیری که تعداد بسیار بیشتری از سه نفر، درگیر و دخیل فاجعه کهریزک بوده اند؟

وقت آن نرسیده که از طرف قربانیان، شاکیان و خودمان، مردم ایران، بگوییم: آقایان! شعبده بازی بس است! هم ما می دانیم و هم خود شما که سر و ته داستان را نمی توان با اعدام سه نفر هم آورد؛ اساسا هیچ زخمی را نمی توان با اعدام و مرگ بیشتر مرهم گذاشت. تنها چیزی که می تواند ما را راضی کند، دانستن حقیقت درباره تمامی کشته شدگان کهریزک و همچنین، روشن شدن واقعیت مرگ رامین پوراندراجانی، پزشک بازداشتگاه کهریزک و شرح علنی واقعه از زبان عاملان و آمران فجایع کهریزک، در برابر دوربین تلویزیونهاست. اگر الان، در ایران فعلی، با دستگاه قضایی فاقد استقلال و شریک جنایت کهریزک، این کار نمی شود، روزی، در دادگاههای بین المللی یا محاکماتی عادلانه، خواهد شد. نه فقط برای آن روز، زنده ایم بلکه برای رسیدن آن روز، زندگی می کنیم!

پانوش ها :

را حکم قصاص برای سه نفر از متهمان کهریزک

www.fardanews.com

2. فرمانده نیروی انتظامی: من و رادان در کهریزک متهم نیستیم

www.bbc.co.uk

3. متن کامل گزارش کمیته ویژه مجلس درباره کهریزک

www.mardomsalari.com

4. ایران، تیرماه ۱۳۸۸: شاهی بر جنایات دولتی در بازداشتگاه کهریزک

www.iranrights.org

5. تعداد مامورین متهم پرونده کهریزک ۸ و شاکیان خصوصی ۱۰۴ نفر

www.sarkhat.com